

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9220 af 17/03/2016 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse 9-16 om botilbud - midlertidigt - ophør - magtanvendelse - flytning uden samtykke - økonomisk vægtning

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2015-2126-33897

Ankestyrelsens principafgørelse 9-16 om botilbud - midlertidigt - ophør - magtanvendelse - flytning uden samtykke - økonomisk vægtning

Resumé:

Kommunen skal efter serviceloven tilbyde et midlertidigt botilbud til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende dagligdags hjælp, pleje eller midlertidigt behov for særlig behandlingsmæssig støtte. Dette gælder også borgere med nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, som ikke kan klare sig uden støtte.

Hvis borgeren modsætter sig flytningen, skal kommunen iagttage servicelovens bestemmelser om flytning uden samtykke.

Kommunen kan flytte en borger fra et egnet midlertidigt botilbud til et andet egnet midlertidigt botilbud på baggrund af økonomiske hensyn

Det er en forudsætning for flytningen, at det nye botilbud er mindst lige så egnet til at opfylde borgerens behov, og at det tidligere botilbud er væsentligt dyrere. Modsætter borgeren sig flytning til det nye botilbud, skal kommunen anvende bestemmelserne om magtanvendelse.

Kommunen kan ikke flytte en borger til et midlertidigt botilbud uden brug af magtanvendelsesbestemmelserne, hvis borgeren modsætter sig flytningen

Hvis en borger modsætter sig flytning til et midlertidigt botilbud, må kommunen ikke flytte borgeren uden at anvende magtanvendelsesbestemmelserne. Bestemmelserne finder anvendelse for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk bistand m.v., behandling eller aktiverende tilbud efter servicelovens regler, og som ikke samtykker i en foranstaltning som eks. flytning. Er betingelserne for magtanvendelse ikke opfyldt, skal kommunen tilbyde anden hjælp efter serviceloven.

Kommunen skal tilbyde anden hjælp, hvis borgeren afslår et midlertidigt botilbud

Hvis en borger afslår et midlertidigt botilbud, og magtanvendelsesbestemmelserne ikke kan finde anvendelse, har kommunen pligt til at stille anden hjælp til rådighed, som tilgodeser borgerens behov for hjælp. Det følger af kommunens omsorgsforpligtelse i servicelovens § 82, stk. 1. Kommunen kan fx anvise en bolig med tilknyttet hjælp eller vælge at tilbyde et andet midlertidigt botilbud.

I en konkret sag havde en kommune bragt et botilbud til ophør. Ankestyrelsen fandt, at kommunen var berettiget til at flytte borgeren fra et midlertidigt botilbud til et andet midlertidigt botilbud af økonomiske hensyn, da borgerens hjælpebehov kunne dækkes i det nye botilbud. Ankestyrelsen fandt samtidig, at kommunen ikke kunne flytte borgeren mod borgerens vilje uden at anvende magtanvendelsesreglerne. Kommunen skulle nu indlede en sag om flytning uden samtykke ved indstilling til Statsforvaltningen med henblik på lovgivning af flytningen.

I en anden konkret sag fandt Ankestyrelsen, at kommunen var berettiget til at flytte en borger fra et midlertidigt botilbud til et andet midlertidigt botilbud, når det tidligere botilbud ikke længere kunne opfylde borgerens behov. Kommunen havde dog ikke søgt sagen tilstrækkeligt oplyst i forhold til, om borgerens hjælpebehov kunne tilgodeses i det nye tilbud. Kommunens afgørelse blev derfor hjemvist. Ankestyrelsen fandt også her, at kommunen ikke kunne flytte borgeren mod borgerens vilje uden at anvende magtanvendelsesreglerne.

Lovgivning:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015 - §§ 107, 124 a og 129

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at afklare, om kommunen kan flytte en borger fra et egnet midlertidigt botilbud til et andet egnet midlertidigt botilbud med vægtning af de økonomiske hensyn, samt om kommunen har pligt til at stille anden hjælp til rådighed, når en borger afslår et midlertidigt botilbud.

2. Reglerne

Lov om social service § 107 fastslår, at kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det. Kommunen skal tilbyde midlertidigt ophold til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte, og til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

Det følger endvidere af § 124 a, i lov om social service, at magtanvendelsesbestemmelserne i serviceloven gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk bistand m.v., behandling eller aktiverende tilbud efter serviceloven, og som ikke samtykker i en foranstaltning som eks. flytning. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Det fremgår af § 129 i lov om social service, at kommunen kan indstille til statsforvaltningen at træffe afgørelse om, at en person, der modsætter sig flytning eller mangler evnen til at give informeret samtykke hertil, skal optages i et bestemt botilbud, når

- 1) det er absolut påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og
- 2) hjælpen ikke kan gennemføres i personens hidtidige bolig og
- 3) den pågældende ikke kan overskue konsekvenserne af sine handlinger og
- 4) den pågældende udsætter sig selv for at lide væsentlig personskade og
- 5) det er uforsvarligt ikke at sørge for flytning.

3. Andre principafgørelser

Gældende:

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

C-20-07: En ændring af et aflastningsophold til et botilbud skal ske efter magtanvendelsesreglerne, når en borger mangler evnen til at give samtykke, selvom der ikke er tale om en fysisk flytning.

Sagen blev hjemvist til kommunen til udarbejdelse af indstilling til det sociale nævn med henblik på en ny afgørelse.

165-10: Kommunen kan ikke afslå at betale for ophold i længerevarende botilbud ønsket af ansøger efter fritvalsreglerne, hvis botilbuddet skønnes egnet og ikke er væsentligt dyrere, end det tilbud kommunen er kommet med.

Ankestyrelsen har med den nye principafgørelse præciseret praksis i principafgørelse 53-13.

6-15: Kommunen skal anvende reglen om flytning uden samtykke, når en borger, som ikke kan give informeret samtykke, skal flyttes til et botilbud, selvom værgen giver samtykke.

Værgen kan give samtykke til et aflastningstilbud eller ved akut behov, men værgen kan ikke give samtykke til et nyt ophold i særligt botilbud eller et midlertidigt botilbud.

Kasserede:

Med henblik på at præcisere praksis erstattes 53-13 af nærværende principafgørelse. Nedenstående principafgørelse kasseres dermed, og gælder derfor ikke længere:

53-13: Bestemmelsen om flytning uden samtykke skal anvendes, når personen er omfattet af den personkreds, som hører under reglerne om magtanvendelse, og flytningen skyldes, at den fornødne hjælp ikke kan gives i personens hidtidige bolig, når en institution lukker/nedlægges eller en person skal overgå fra en institution for børn og unge til et botilbud for voksne. Kommunen skal, forud for indstillingen om flytning uden samtykke, træffe afgørelse om valg af botilbud.

Ankestyrelsen har ikke andre principafgørelser på området.

4. Den konkrete afgørelse

Sag 1 (2015-2126-15376)

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over X Kommunes afgørelse truffet den 11. januar 2015 om midlertidigt botilbud.

Resultatet er:

- Botilbud B er et egnet botilbud for dig.
- Kommunen kunne ikke optage dig i et nyt botilbud mod din vilje.

Det betyder, at afgørelsen om ophør af botilbud A fra kommunen stadig gælder, men at kommunen – da du ikke ønskede at flytte – skulle have iagttaget reglerne om flytning uden samtykke efter servicelovens § 129.

Vi finder det yderst kritisabelt, at kommunen har flyttet dig mod din vilje.

Kommunen skal derfor nu indlede en sag om flytning uden samtykke hos statsforvaltningen efter servicelovens § 129, stk. 1, om flytning uden samtykke med henblik på lovliggørelse af flytningen til botilbud B.

Der var enighed på mødet.

Begrundelse for afgørelsen

Ophør af botilbud A og tilbud om ophold på botilbud B

Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at du skulle fraflytte dit botilbud A.

Vi lægger kommunens vurdering til grund, at du er omfattet af personkredsen til midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107.

Vi finder, at kommunen godt kan flytte en borger fra et egnet midlertidigt botilbud til et andet egnet midlertidigt botilbud, hvis hjælpen i det tidligere botilbud ikke stemmer overens med prisen, og prisen er væsentlig højere end prisen i det nye botilbud. Vi finder derfor, at kommunen godt kunne ophøre dit ophold i botilbud A ved en samtidig bevilling af botilbud B.

Det, at du tidligere er bevilget et tilbud, som du har accepteret, kan ikke føre til, at kommunen ikke fremover kan træffe en afgørelse om flytning, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Grundene til ophør kan være, at de fastlagte indsatser er opnået, at du har behov for anden hjælp end den der kan gives i det nuværende botilbud, samt at forholdene på det midlertidige botilbud har ændret væsentligt karakter, herunder økonomisk.

Kommunen skal finde det bedst egnede tilbud, men kommunen er også forpligtet til at varetage økonomiske hensyn, jf. servicelovens § 1, stk. 3.

Vi finder derfor, at kommunen godt kan flytte en borger til et andet midlertidigt botilbud, hvis det nye midlertidige tilbud i tilstrækkelig grad tilgodeser borgerens behov, hvis hjælpen i det tidligere botilbud ikke stemmer overens med prisen, og hvis prisen er væsentlig højere end prisen i det nye botilbud.

Du lider af paranoid skizofreni, essentiel tremor og enuresis nocturna og har på baggrund heraf behov for hjælp til praktiske opgaver, håndtering af psykiske problematikker og støtte i forhold til netværk.

I botilbud A har du haft mulighed for omsorg 24 timer i døgnet. Du har fået støtte til at mestre hverdagen, strukturere dagligdagen, hjælp til indkøb, madlavning, pleje og økonomi. Du har endvidere fået hjælp til at bygge socialt netværk og fastholde dit behandlingstilbud.

Vi lægger vægt på, at kommunen har bevilget dig et midlertidigt botilbud, som er lige så egnet som dit tidligere botilbud men væsentligt billigere. Det følger af kommunens oplysninger, at dit tidligere botilbud A, kostede 186.000 kr. om måneden, hvorimod det bevilgede botilbud B, koster 62.750 kr. om måneden. Botilbud A har i forbindelse med genforhandlingen med kommunen foreslået en reduktion af prisen til 125.500 kr. om måneden.

Vi lægger endvidere vægt på, at dit nye botilbud B, vil fortsætte med den samme hjælp, som du har modtaget i botilbud A, og at det fremgår af svar fra din advokat af 2. december 2015, at botilbud B godt kan dække dine behov, selvom din advokat finder, at den positive udvikling ikke synes at være fortsat.

Vi finder på den baggrund, at kommunen godt kunne ophøre med ophold i botilbud A.

Flytning uden samtykke

Vi finder, at kommunen ikke kunne flytte dig til botilbud B mod din vilje, uden forinden at have vurderet, om du er omfattet af personkredsen i SEL § 124 a og herefter indstille flytningen til statsforvaltningen efter servicelovens § 129, stk. 1, om flytning uden samtykke.

Vi lægger vægt på, at du modsatte dig flytning til botilbuddet på botilbud B, men at du ikke kunne blive boende på botilbud A, hvorfor du var nødsaget til at flytte.

Det følger af servicelovens § 129, at kommunen kan indstille til statsforvaltningen at træffe afgørelse om, at en person, der er omfattet af Servicelovens § 124 a, og som modsætter sig flytning, skal optages i et bestemt botilbud.

Vi finder på baggrund heraf, at kommunens afgørelse om flytning til botilbud B er ugyldig. Det betyder, at din flytning til botilbud B ikke var lovlig.

Kommunen skal derfor nu indlede en sag om flytning uden samtykke hos statsforvaltningen efter servicelovens § 129, stk. 1, om flytning uden samtykke med henblik på lovliggørelse af flytningen til botilbud B.

Vi skal bemærke, at du skal blive boende på botilbud B, så længe sagen er under behandling.

Vi bemærker, at vores afgørelse er endelig, og den kan derfor ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Sag 2 (2015-2126-33897)

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over X Kommunes afgørelse af 29. maj 2015 om midlertidigt botilbud.

Resultatet er:

- Kommunen kunne ikke flytte dig til botilbud B.

Vi hjemviser sagen til kommunen. Det betyder, at kommunens afgørelse af 26. maj 2015 ikke gælder. Kommunen skal behandle din sag efter de retningslinjer, vi har angivet nedenfor i begrundelsen. Mens kommunen behandler din sag, skal du blive boende på botilbud B.

Vi finder det yderst kritisabelt, at kommunen har flyttet dig mod din vilje.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Botilbud A egnethed

Vi lægger til grund, at du er omfattet af personkredsen, der har ret til et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107.

Vi vurderer, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst til, at kommunen kunne vurdere, om dine behov kan tilgodeses i det midlertidige botilbud B.

Vi lægger vægt på, at kommunen ikke har lavet en funktionsevnevurdering eller evalueret på dit tidligere botilbud, inden du blev bevilget botilbud B. Vi har tidligere hjemvist sagen til kommunen ved vores afgørelse af 1. december 2014, hvor vi bad kommunen indhente oplysninger om dit funktionsniveau og oplysninger om det botilbud, kommunen har tilbudt dig. Kommunen har ikke foretaget en ny funktionsevnevurdering, herunder indhentet oplysninger om dit aktuelle funktionsniveau.

Ved den fornyede behandling af sagen skal kommunen afdække dit hjælpebehov samt undersøge, hvilket botilbud der kan dække det.

Kommunen skal herefter træffe en ny afgørelse. Hvis kommunen ikke fuldt imødekommer din ansøgning, skal kommunen i afgørelsen angive de hovedhensyn og de faktiske oplysninger, der er indgået i kommunens vurdering.

Hvis du er uenig i kommunens nye afgørelse, kan du klage til os.

Flytning uden samtykke

Vi finder, at kommunen ikke kunne flytte dig til botilbud B mod din vilje, uden forinden at have vurderet, om du er omfattet af personkredsen i SEL § 124 a og herefter indstille flytningen til statsforvaltningen efter servicelovens § 129, stk. 1, om flytning uden samtykke.

Vi lægger vægt på, at du modsatte dig at flytte til botilbuddet B, men at du ikke kunne blive boende på botilbud A, hvorfor du var nødsaget til at flytte.

Vi lægger desuden vægt på, at sagen tidligere er hjemvist, og at kommunen har gennemført flytningen uden at følge vores tidligere anvisninger som anført ovenfor i afsnittet om egnethed.

Det følger af servicelovens § 129, at kommunen kan indstille til statsforvaltningen at træffe afgørelse om, at en person, der er omfattet af Servicelovens § 124 a, og som modsætter sig flytning, skal optages i et bestemt botilbud.

Kommunen skal, såfremt botilbud B, findes egnet efter indhentelse af ovennævnte oplysninger, anvende servicelovens § 129, stk. 1, om flytning uden samtykke, hvis du er omfattet af servicelovens § 124 a, og du fortsat modsætter dig flytningen.

Vi skal bemærke, at du skal blive boende i botilbud B, så længe sagen er under behandling.

Vi bemærker, at vores afgørelse er endelig, og den kan derfor ikke indbringes for anden administrativ myndighed.